

<<< Natrag

Datum objave: 28.4.2002 Rubrika: Mediteran

Fotografije Shirin Neshat u Castello di Rivoli u Torinu

NA RAZMEĐU ISTOKA I ZAPADA

U sjajnoj Galeriji suvremene umjetnosti (GAM), skladnom kompromisu između tradicionalne i suvremene arhitekture zamka Rivoli kraj Torina, pored stalne kolekcije koja je bez premca u Italiji, postavljene su i samostalne izložbe troje umjetnika: Shirin Neshat, Wolfganga Tillmansa i Francesca Vezzolija.

Shirin Neshat, iranska umjetnica rođena je u Qazvinu, 1957. godine, živi u New Yorku. Ta međunarodno afirmirana umjetnica poznata je po radovima koji za subjekt imaju ženu i njene uvjete života na razmeđu Istoka i Zapada. Dobitnica je prestižne nagrade venecijanskog Biennala 1999. godine. Njenu izložbu potpisuje Giorgio Verzotti.

U zamku Rivoli izložena je po prvi put u Italiji serija fotografija i četiri video instalacije među kojima su »Passage« s glazbom Philipa Glassa, »Pulse« i »Possessed«. O svom radu umjetnica kaže: »Jezgra naracije je arhitektura, od trenutka u kojem predstavlja dvije suprotne kulture, Istok i Zapad, tradicionalno i moderno, kolektivno i individualno. Radi se o zamišljanju emotivnog stanja žene koja stoji između ta dva svijeta. Naposljetku shvaćamo da se ona osjeća nemirno u oba prostora«.

Kvaliteta njezina rada jest upravo u otporu sintetskoj dijalektici i slobodnom puštanju razlika da koegzistiraju. Shirin Neshat pokazuje tradiciju Islama samo u svrhu usporedbe, konflikta s kulturom Zapada u kojoj je izabrala živjeti. Njen rad je njeno iskustvo, odlazak iz Irana da bi studirala u Sjedinjenim Državama, višegodišnja nemogućnost da se vrati u domovinu zbog revolucije, naposljetku povratak nakon Homeinijeve smrti 1989. i otkriće svijeta koji je radikalno mutirao: novi stil života je teokratski. Konflikt je bit i polazna točka, egzistencijalna motivacija.

U jednom intervjuu 1997. godine umjetnica priznaje da je promjena koju je uočila kada se vratila u Iran jedno od najstrašnijih iskustava koje je ikad doživjela; od tog trenutka posvećuje svoju stvaralačku energiju shvaćanju dubokih razlika koje dijele kulture Zapada i Istoka, islamsku religiju i feministički pokret, odnose među spolovima, društvenu cenzuru... Sve u sasvim osobnoj perspektivi koja ne osuđuje, već postavlja u diskurs našu zapadnjačku ideološku sigurnost te ostavlja otvoren prostor za interpretacije.

Posebice u prvim ciklusima fotografija »Women of Allah« naglašava osobnu unutarnju borbu – radi autoportrete odjevena u islamsku odoru, no ostavljajući dijelove tijela poput lica, ruku, stopala otkrivene i prekrivene elegantnom kaligrafijom farsi kojom su ispisani ljubavni stihovi iranskih pjesnikinja. Često na takvim fotografijama istovremeno pokazuje vatreno oružje, element nasilja iranske revolucije. Ovim radovima postiže trenutačnu međunarodnu slavu, izlaže diljem SAD i Evrope.

Od 1996. godine Shirin Neshat realizira video, prvi je »Anchorage«, te ubrzo postaje prepoznatljiva po projiciranju sekvenci na dva platna, jedno pored drugog ili jedno nasuprot drugom. Time video dobiva jače naglašenu narativnost. Nakon videa »The Shadow under the Web« za istanbulski Biennale 1997., realizira »Turbulent« gdje se akcija odvija na platnima postavljenim jedno nasuprot drugome; na prvom počinje »muški« dio videa i dok traje, drugo »žensko« platno je statično, a aktivira se kada »muška« projekcija stane. Ovim radom Shirin Neshat počinje suradnju s iranskom kompozitoricom, glazbenicom i pjevačicom Sussan Deyhim, koja sudjeluje kao performer te piše glazbu za gotovo sve njene kasnije radove. »Turbulent« je dobio prvu nagradu na venecijanskom Biennaleu 1999. godine, a godinu kasnije stvara »Fervor«, najeksplicitniji rad koji osudjuje represiju erotske želje, nakon kojeg dobiva niz nagrada te ostvaruje zavidan broj samostalnih izložaba u najpoznatijim muzejima i galerijama.

Nataša RADOVIĆ

© Copyright 2002 NOVI LIST d.d. Sva prava pridržana.

Engine design by

NetCom